

NOKUTs tilsynsrapporter

Mastergradsstudium i innovasjon og entreprenørskap

Høgskulen på Vestlandet

Januar 2019

NOKUT

NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling ved lærestedene. Dette gjør vi blant annet gjennom å akkreditere nye utdanningstilbud. Institusjonene som gir høyere utdanning har ulike fullmakter til å opprette nye studier. Dersom en institusjon ønsker å opprette et utdanningstilbud utenfor fullmaktsområdet sitt, må den søke NOKUT om dette.

Institusjon:	Høgskulen på Vestlandet
Studietilbudets navn:	Mastergradsstudium i innovasjon og entreprenørskap
Grad/Studiepoeng	120 studiepoeng
Studieform	Stedbasert
Sakkyndige:	Førsteamanuensis Frode Heldal Professor John K. Christiansen Student Jørgen Tresse
Dato for vedtak:	25.01.2019
NOKUTs saksnummer	18/06863

Forord

NOKUTs tilsyn med norsk høyere utdanning omfatter evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring av studier, akkreditering av nye, og tilsyn med etablerte studier. Universiteter og høyskoler har ulike fullmakter til å opprette studietilbud. Dersom en institusjon ønsker å opprette et studietilbud utenfor sitt fullmaktsområde, må den søke NOKUT om dette.

Herved fremlegges rapport om akkreditering av mastergradsstudium i innovasjon og entreprenørskap ved Høgskulen på Vestlandet. Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten, er igangsatt på bakgrunn av søknad fra institusjonen. Denne rapporten viser den omfattende vurderingen som er gjort for å sikre utdanningskvaliteten i det planlagte studiet.

Mastergradsstudium i innovasjon og entreprenørskap ved Høgskulen på Vestlandet tilfredsstiller NOKUTs krav til utdanningskvalitet og er akkreditert i vedtak av 25. januar 2019.

Vedtaket er ikke tidsbegrenset.

Øystein Lund
tilsynsdirektør

Innhold

1	Informasjon om søkerinstitusjonen.....	1
2	Saksgangen	1
3	Faglig vurdering.....	2
3.1	Oppsummering	2
3.2	Forutsetninger for akkreditering (§ 3-1 (4) i studiekvalitetsforskriften og § 2-1 i Studietilsynsforskriften)	2
3.3	Krav til studietilbudet (§ 2-2 i Studietilsynsforskriften)	4
3.4	Krav til fagmiljø (§ 3-2 i forskrift fra kunnskapsdepartementet om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning og § 2-3 i Studietilsynsforskriften)	11
4	Samlet konklusjon.....	16
5	Institusjonens kommentar.....	18
6	Tilleggsvurdering	21
6.1	Vurdering av søkerinstitusjonens kommentar	21
7	Vedtak	23
8	Dokumentasjon	23
9	Presentasjon av den sakkyndige komiteen	23

1 Informasjon om søkerinstitusjonen

Høgskulen på Vestlandet ble etablert 1.januar 2017 som en sammenslåing av Høgskolen i Bergen, Høgskolen Stord/Haugesund og Høgskolen i Sogn og Fjordane. Samlet har høgskolen rundt 16 000 studenter fordelt på fem studiesteder.

Høgskulen på Vestlandet tilbyr studier på bachelor-, master og ph.d nivå. Som akkreditert høyskole har HVL selvakkrediteringsfullmakt for opprettelse av studer i første syklus (bachelorgradsstudier), men ikke i andre syklus (mastergradsstudier) eller tredje syklus (ph.d). Innen fagområder som er knyttet til ph.d utdanningene kan høgskolen også opprette studier i andre syklus.

Høgskolen på Vestlandet søkte til fristen 15.september 2018 om akkreditering av et mastergradsstudium i innovasjon og entreprenørskap (120 studiepoeng).

2 Saksgangen

NOKUT gjør en innledende vurdering for å avklare om grunnleggende forutsetninger for akkreditering er tilfredsstillende imøtekommet slik disse gjengis i NOKUTs studietilsynsforskrift¹. For søknader som går videre, slik som den aktuelle søknaden denne rapporten dreier seg om, oppnevner NOKUT sakkyndige til faglig vurdering av søknaden. De må erklære seg habile og utfører oppdraget i samsvar med mandat for sakkyndig vurdering vedtatt av NOKUTs styre, og krav til utdanningskvalitet slik disse er fastsatt i studietilsynsforskriften.

I sin faglige vurdering, skal de sakkyndige konkludere med et tydelig ja eller nei på om utdanningskvaliteten samsvarer med kravene i studietilsynsforskriften. De sakkyndige blir også bedt om å gi råd om videre utvikling av studiet. Alle kriteriene må være tilfredsstillende imøtekommet for at NOKUT skal vedta akkreditering.

Dersom ett eller flere av kriteriene underkjennes av de sakkyndige, sendes den faglige vurderingen til søkerinstitusjonen som får tre uker til å kommentere denne. NOKUT avgjør deretter om institusjonens kommentarer skal sendes de sakkyndige for tilleggsvurdering. De sakkyndige får i slike tilfeller, to uker på å avgi tilleggsvurdering. NOKUTs direktør fatter deretter vedtak.

Om denne rapporten

Vi gjør oppmerksom på at NOKUTs tilsynsrapporter viser en kronologisk saksgang. Vår metode innebærer som beskrevet ovenfor en mulighet for at komiteen endrer sin konklusjon i løpet av vurderingsprosessen. Det er tilfelle i denne rapporten. Sluttkonklusjon finnes i del 7.

¹ <http://www.lovdata.no/cgi-wift/ldles?doc=/sf/sf-20110127-0297.html>

3 Faglig vurdering

Der det forekommer «vi» i dette kapitelet, er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs studietilsynsforskrift.

3.1 Oppsummering

Søknaden om akkreditering av Master i innovasjon og entreprenørskap ved Høgskolen på Vestlandet har mange sterke sider. Vi i den sakkyndige komiteen har få innvendinger på de aller fleste punktene i søknaden, noe som fremkommer av denne rapporten. Studiet har en godt fundamentert og begrunnet oppbygging, informasjon om gjennomføring av studiet og valg av emner er utfyllende og forståelig, og det faglige miljøet rundt studiet er bredt og kompetent. Vi ser særlig positivt på at HVL satser på praksis og praksislæring i en tid der dette forsvinner fra flere andre studier, selv om hvordan studenten skal få best utbytte av dette kan klargjøres, og at dette ivaretas ved eventuell utveksling.

Når vi da likevel ikke anbefaler at studiet akkrediteres, er det på bakgrunn av manglende informasjon angående gjennomføring av utveksling gjennom Gründerskolen. Det står ikke klart for oss hvordan en student som velger dette alternativet i sitt andre semester, fremfor regional praksis gjennom emnet INN220, er sikret at det er gjennomførbart med tanke på at det potensielt går utover et annet obligatorisk emne (INN118). Det er heller ikke gitt noen informasjon om hvordan studentene skal gjennomføre det obligatoriske introduksjonskurset slik det er gitt av *Avtale om gjennomføring av studieprogrammet Gründerskolen* pkt. 4. Hvis noe av dette en gang viser seg å bli et problem for studenten ved gjennomføring av Gründerskolen, har det omsøkte masterprogrammet i praksis ingen muligheter for utveksling.

En klargjøring av den praktiske gjennomføringen av studentutveksling gjennom Gründerskolen er nødvendig for å anse kravet om studentutveksling (§ 2-2 (4) i studietilsynsforskriften) for oppfylt.

3.2 Forutsetninger for akkreditering (§ 3-1 (4) i studiekvalitetsforskriften og § 2-1 i Studietilsynsforskriften)

3.2.1 Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-1 (4) En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt. Forskrifter gitt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 skal legges til grunn for akkrediteringen.

Fra Studietilsynsforskriften:

§ 2-1 (1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

Vurdering

Da HVL allerede tilbyr akkrediterte studietilbud, forutsettes det at krav i uhl. er oppfylt ved institusjonen. Vi har følgelig fokusert på om søknaden oppfyller krav i forskrift om krav til mastergrad, samt vitnemål og diploma supplement.

Søknaden gjelder en mastergrad på 120 studiepoeng og følger § 3 i forskrift om krav til mastergrad. Søker begrunner godt krav om realfaglig bakgrunn på bachelornivå, samt krav om et karaktersnitt på C. Da dette er en mastergrad som i stor grad vektlegger praksis, ser vi positivt på foreslått kvotesystem for å ta opp studentgründere.

Søknaden har lagt ved vitnemål og diploma supplement som følger standard oppsett og inneholder læringsutbyttebeskrivelsen. Vi vurderer dette som tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

3.2.2 Informasjon om studietilbudet

§ 2-1 (2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling.

Vurdering

Informasjonen gitt om studietilbudet er informativt og utfyllende. Studiets innhold, oppbygging og progresjon er godt gjort rede for. Emnebeskrivelsene er utfyllende, de foreslåtte emnene anses som relevante for læringsutbyttet, og studenten får god oversikt over hvordan studieløpet er lagt opp og hva den kan forvente seg. Vi ser positivt på at det er muligheter for studentutveksling gjennom Gründerskolen, selv om informasjon rundt dette må utbedres for å være tilfredsstillende (se kommentarer i pkt. 3.2.4 Studiets innhold, oppbygging og infrastruktur).

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

3.3 Krav til studietilbudet (§ 2-2 i Studietilsynsforskriften)

3.3.1 Læringsutbytte og studiets navn

§ 2-2 (1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

Studiets læringsutbyttebeskrivelse:

Kunnskaper

Kandidaten ...

- har avanserte kunnskaper om innovasjonsprosesser, innovasjonsledelse med en tverrfaglig tilnærming, og innovasjonsstrategier
- har inngående kunnskaper om entreprenører og entreprenørskap, herunder kognitive, relasjonelle, og strategiske forhold
- har inngående kunnskaper om innovasjons- og entreprenørskapssystemer og forstår samspillet mellom dem, for eksempel teknologiske innovasjonssystemer og entreprenørielle økosystemer
- har avanserte kunnskaper om forskningsområdene innovasjon og entreprenørskap og praktisk-orienterte metoder innen samme fagfelt
- har inngående innsikt i prosessen med å bringe nye produkter/teknologi ut i markedet, herunder å vurdere muligheter og begrensninger i produktet/teknologien
- kan analysere faglig akademiske og praktisk-orienterte problemstillinger innenfor innovasjon og entreprenørskapsområdet med utgangspunkt i anerkjente teorier, og anvende denne kunnskapen på nye områder
- har avanserte kunnskaper om forskningsdesign og sentrale metoder innen kvalitativ og kvantitativ forskning

Ferdigheter

Kandidaten ...

- kan analysere og anvende ulike teoretiske perspektiver på innovasjonsprosesser, innovasjonsstrategi og innovasjonsledelse på en kritisk og selvstendig måte
- kan analysere utfordringer knyttet til oppstartsfasen av virksomheter og kan utføre sentrale entreprenørskapsoppgaver
- kan anvende resultater fra teknologisk forsknings- og utviklingsarbeid og kombinere ingeniørfaglig problemløsning med analyse av implementeringsutfordringer i organisasjon og marked, for på en selvstendig måte komme frem til praktisk og teoretisk problemløsning
- kan vurdere relevansen til ulike innovasjonsmetodikker, og kan anvende slike metodikker i arbeidet med å realisere en idé
- kan identifisere innovasjons- og entreprenørskapssystemer, analysere aktørenes roller og samspill i systemer og anvende dette i analyser og faglige resonnement
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer

Generell kompetanse

Kandidaten ...

- kan analysere relevante akademiske og praktisk-orienterte problemstillinger på individ/team, bedrifts-, nettverk og systemnivå
- kan anvende kunnskaper og ferdigheter i tverrfaglig samarbeid på nye områder for å gjennomføre innovasjoner

- kan kommunisere om faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner innenfor fagområdet, både med spesialister og til allmennheten
- kan bidra til teknologiutvikling, nytenking og ansvarlig innovasjon i samfunns og arbeidsliv

Vurdering

Navnet Master i innovasjon og entreprenørskap anses som velvalgt. Det beskriver godt studiets innhold, og representerer et internasjonalt fokus på å studere entreprenørskap sammen med innovasjon. Det engelske navnet *Master in innovation and entrepreneurship* tilsvarer godt det norske navnet. Læringsutbyttet for studiet fokuserer godt på momenter som er viktig for en innovasjon og entreprenørskapsgrad, og er beskrevet i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring. Vi har ingen utfyllende kommentarer til den.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

3.3.2 Studietilbudets faglig oppdatering og relevans

§ 2-2 (2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert, og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

Vurdering

Studietilbudet er faglig oppdatert, og søknaden viser til flere punkter hvor det er relevant for arbeidsliv, både offentlig og privat. Det er mange positive signaler fra virksomheter med henblikk på samarbeid. Med hensyn til videre studier er det trukket fram ett relevant Ph.d.-studium ("Responsible research and regional innovation" (RESINNREG)), men da dette ikke er akkreditert ennå, bør søker undersøke mulighetene for å bruke det omsøkte programmet til andre studier både ved HVL og andre institusjoner. Dette vil også vise en bredde i det det omsøkte studiet kan brukes til for videre studier.

Konklusjon

Nei, studiet har ikke en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Høyskolen må

- Undersøke og klargjøre muligheter for å bruke studiet til andre Ph.d.-studier enn den nevnte ved HVL. Dette må redegjøres før en eventuelt akkreditering kan anbefales.

3.3.3 Studietilbudets arbeidsomfang

§ 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500–1800 timer per år for heltidsstudier.

Vurdering

Studietilbudets omfang ligger foreslått på 1620 timer per år for heltidsstudenter, og faller dermed innenfor kravet.

I emnebeskrivelsene er det godt klargjort hva som er de forskjellige arbeidskravene og vurderingsformene i de ulike emnene. Vi lurer derimot på om det er en hensiktsmessig fordeling mellom selvstudium og organiserte læringsaktiviteter, og ber søker om å vurdere om ikke arbeidsmengden i noen emner er i overkant stor – særlig når man ser på samlet arbeidsmengde i løpet av ett semester. F.eks. i INN200, hvor det er lagt opp til fire obligatoriske aktiviteter (bedriftsbesøk, essay, hjemmeeksamen og skriftlig eksamen), som går samtidig som INN210 og INN214, som begge er emner på 5 studiepoeng med flere arbeidskrav og to vurderingsformer hver.

Et forslag er å klargjøre, både overfor søker selv og overfor studentene, hva som er kravene for å bestå det obligatoriske arbeidet. Dette vil gjøre at studenten kan jobbe smartere i perioder det er mange obligatoriske arbeidskrav eller vurderinger, samt spare tid for forelesere som vi ser også har annet arbeid å drive med.

Når det er sagt, mener vi at kravet om studietilbudets arbeidsomfang er tilfredsstillende og godt beskrevet.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

Høyskolen bør

- Gjennomgå mengden arbeidskrav og vurderinger i emnene.
- Klargjøre hva som er kravene for å bestå det obligatoriske arbeidet.

3.3.4 Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur

§ 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Vurdering

Oppbygningen av studiet er fornuftig. Vi er enige om at emnene er tilfredsstillende faglig og relevante for LUB, og rekkefølgen er logisk. Studiet begynner med et teoretisk semester, som følges opp med å få prøvd ut teorier i praksis, før det avsluttes med en fordypning i metode og forskningsdesign, både gjennom metodeemnet INN222 og gjennomføringen av selve masteroppgaven (INN226 og INN300). Søknaden viser godt og overbevisende til hvorfor de valgte emnene er lagt opp slik de er, og i den rekkefølgen de er, så vel som hvordan de ulike emnene relaterer til de ulike punktene i LUB. Vi er

enige i søkers vurdering her. K7 og F6 er ikke spesifikt nevnt i søknaden, men det trekker ikke ned, da vi ser hvordan disse punktene i LUB oppfylles ved gjennomføringen av masteroppgaven.

Vi er som nevnt veldig positive til at det omsøkte programmet fokuserer på praksisbasert læring. Derimot vil vi sterkt anbefale at søker fastsetter helt konkret hvordan refleksjonen underveis i og i etterkant av praksisen vil foregå, da det er her nytten ved praksis ligger for studenten. HVL har bestemt seg for noen vurderingsformer – rapport, presentasjon, mv. – men vi ville gjerne sett en konkret utforming av disse vurderingene for å sikre at refleksjonen blir gjennomført på en god måte, uavhengig av hvem som er ansvarlig for disse refleksjonene. I selve søknaden henvises det en enkelt gang til Raelin (2007) som argument for praksisbasert læring, men i den omtalte artikkelen betoner Raelin ganske riktig at teori og praksis er blitt adskilt, og vi er nødt til å fremheve og dyrke en evne til "critical reflection" (ibid: 501) for både praktikere og forskere, og sier at det "ultimate aim of a practice epistemology, then, is emancipation, not so much of our social order, but of the order of our social consciousness". Men denne refleksjon skal understøttes, f.eks. gjennom å gjøre det mulig å reflektere over "praksis" og kanskje peke på bestemte måter eller emner det skal reflekteres over. Dette mangler i den nåværende utforming av søknaden og studiebeskrivelsen. Det bør også tydeliggjøres hvordan studentenes kritiske refleksjon skal vurderes. For eksempel skal studentene forholde seg til teori, selv utvikle teori eller finne teori som underbygger deres kritiske refleksjoner (læring)?

Samarbeidsavtalene mellom HVL og ulike organisasjoner i forbindelse med gjennomføringen av praksis er veldig gode. Samtidig anbefaler vi at søker utarbeider en mal for en avtale som klargjør overfor studenten hva deres rettigheter og plikter er, slik at studenten på forhånd kan vite hva som forventes av dem.

Vår største innvending ved søknaden vedrører gjennomføring av studentutveksling gjennom Gründerskolen som er en sentral del av studiets oppbygging. Vi er klare over at utveksling gjennom Gründerskolen har blitt gjennomført i flere år, og at søker derfor antakeligvis har det klart for seg hvordan gjennomføringen vil skje, men denne informasjonen står likevel ikke klart for oss gjennom søknaden og tilhørende dokumenter. For det første, er det ikke klart hvor mange studiepoeng de som gjennomfører Gründerskolen vil ta. Søker har lagt opp til 20 stp. i planen, men Gründerskolen selv sier de gir 30 stp. Betyr det at de som søker Gründerskolen enten tar 10 stp. ekstra i sitt andre semester, eller at de gjør arbeid for 30 stp., men får 20 stp., eller er det en egen avtale med Gründerskolen for gjennomføring som et 20 stp.-program? Det står heller ikke klart hvorvidt INN218, som er et obligatorisk fag med obligatoriske arbeidskrav og vurderingsformer, lar seg gjennomføre parallelt med utveksling. Får studenten som reiser bort i mars/april fritak fra INN218, gjennomføres INN218 som blokkundervisning, eller tar de emnet et annet semester? Til slutt ser vi ikke hvordan det obligatoriske forkurset, slik det er gitt i Avtale om gjennomføring av Gründerskolen pkt. 4, skal gjennomføres. Har HVL et godkjent program, skal det inngå som en del av introduksjonen til INN220, eller skal studentene følge kurset i Oslo?

Gründerskolen er en god og høyst relevant utvekslingsmulighet for studenter ved det omsøkte masterprogrammet, og vi ser gjerne at studentene får mulighet til å inkorporere det i studiene sine. For at studentene skal være sikre på at de faktisk får dratt på utveksling dersom de ønsker det, bør de ovennevnte punktene klargjøres. Siden Gründerskolen er den eneste utvekslingsmuligheten for studentene, vil et problem ved gjennomføringen føre til at søker i praksis ikke tilbyr utveksling, som er

et brudd på § 2-2 (8) i Studietilsynsforordningen (se vår vurdering i pkt. 3.3.8 Studietilbudets ordninger for internasjonal studentutveksling).

Konklusjon

Nei, studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur er ikke tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Høyskolen må

- Klargjøre hvordan utveksling skal gjennomføres i praksis, både med tanke på antall studiepoeng (studieomfang) og hvordan det skal kombineres med det obligatoriske emnet INN218 som går samme semester som det er lagt opp til utveksling
- Klargjøre hvordan introduksjonskurs til Gründerskolen skal foregå
- Redegjøre for hvordan studentene skal gjennomføre kritiske refleksjon over praksis (i flere sammenhenger) samt hvordan dette skal evalueres. Dette vil også klargjøre veilederes og mentorers roller.
- Utarbeide en avtalemal som klargjør overfor studenten dens rettigheter og plikter i praksis.

3.3.5 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

§ 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Vurdering

Det er positivt at studiet legger opp til mye praksis, men her kan krav og arbeidsmengde tydeliggjøres. For eksempel er det bra at det er lagt opp til samtaler og refleksjonsnotat i INN220, men vi stiller spørsmål til om en 30 minutters muntlig eksamen er en grundig nok vurdering i det som fremstår som studiets største emne. Det er ellers lagt opp til et bredt undervisningsopplegg, med fokus på bedriftsbesøk, seminarer, gruppearbeid, gjesteforelesere, mv.

Søknaden inneholder god informasjon om og begrunnelse for de forskjellige vurderingsformene og arbeidskravene. Valgene er varierte, og inkluderer både muntlige presentasjoner, skriftlige innleveringer, og gruppearbeid. Dette anses som godt tilpasset de ulike relevante delene i LUB, og legger til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen. Det er bra at søker oppretter en faglærergruppe som kan følge studentene og sørge for at de får tatt del i læringen. Se ellers våre vurderinger under 3.3.3 studietilbudets arbeidsomfang.

Konklusjon

Ja, studiets undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet slik det er beskrevet i planen.

3.3.6 Kobling til forsknings- og utviklingsarbeid

§ 2-2 (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.

Vurdering

Studiet gir inntrykk av å være forsknings- så vel som praksisbasert, og søker viser til flere artikler studenter har vært med på å publisere. Det er videre et positivt og tett samarbeid mellom studiet og fagmiljøet rundt, noe vi ser vil sikre den videre koblingen til forskningsarbeid. Pensumlitteraturen er oppdatert, god og relevant. Det er ikke den lengste forskningslitteraturlisten som ligger til grunn, men pensum er godt tilpasset studiets fokus på praksisarbeid.

Konklusjon

Ja, studiet har tilfredsstillende kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

3.3.7 Studietilbudets ordninger for internasjonalisering

§ 2-2 (7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Det kommer fram fra søknaden at studiet vil anvende gjesteforelesere. Internasjonalisering gjør seg også gjeldende gjennom et internasjonalt pensum. Vi ser positivt på det sterke fagmiljøet som omgir studiet, og særlig miljøets sterke tilknytning til internasjonale forskningsprosjekter, tilkobling til det internasjonale forskningstidsskriftet *European Planning Studies*, og at det arrangerte den internasjonale konferansen ”Regional Innovation Policies Conference 2018”. Internasjonale forskningsartikler hvor studenter står som medforfattere er positivt, da det gir studenter ved senteret en mulighet for å delta aktivt i det internasjonale forskningsmiljøet. Dette viser at Mohnsenteret har en sterk internasjonal kobling, og at den kommer til å fortsette å ha det i fremtiden.

Søker er klar over at det vil være vanskelig for utvekslingsstudenter som ikke snakker norsk å begynne på dette studiet, men da studiet har et regionalt fokus, og de har andre ordninger for internasjonalisering, anser vi kravet om internasjonalisering for oppfylt.

Konklusjon

Ja, studiet har ordninger for internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

3.3.8 Studietilbudets ordninger for internasjonal studentutveksling

§ 2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

Vurdering

Studiet har en avtale om studentutveksling i Houston gjennom Gründerskolen med UiO. Avtalen er relevant for alle studentene, og tilbudet virker bra. Gründerskolen gjennomføres på masternivå, så det er relevant for nivået på det omsøkte studiet. I tillegg viser søker til at det er en høy andel tidligere studenter som er fornøyd eller veldig fornøyd med opplegget til Gründerskolen, og det virker således som en veldig god og passende utvekslingsavtale.

Vi viser til pkt. 3.3.4 om krav til klargjøring av gjennomføring, men gitt at det er i orden har studietilbudet en god ordning for internasjonal studentutveksling.

Konklusjon

Nei, studiet har ikke ordninger for internasjonal studentutveksling relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Høyskolen må

- Klargjøre hvordan utveksling skal gjennomføres i praksis, både med tanke på antall studiepoeng og (studieomfang) (se 3.3.4). Dersom gjennomføringen faller på plass vil punktet kunne godkjennes.

3.3.9 Praksisavtaler

§ 2-2 (9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

Vurdering

I søknaden brukes ordet ”hospitering” om utplassering av studenter i ulike bedrifter for å få praktisk erfaring med det de lærer på studiet. Dette forstår vi som praksis, og følgelig gjelder kravet om at det skal foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

Søker har samarbeidsavtaler med flere institusjoner for gjennomføring av praksisperiode, noe vi ser på som veldig positivt. At samarbeidsavtalene kan virke litt ”løse” er forståelig, nettopp fordi bindende avtaler med det store antallet mulige bedrifter – over 80 ifølge søknaden – er et uoverkommelig arbeid, spesielt når det er snakk om avtaler med oppstartsbedrifter som kanskje ikke har mulighet til å gjennomføre en praksisperiode en gang i fremtiden. De overordnede avtalene mellom søkerinstitusjon og praksisinstitusjoner fremstår dermed som tilfredsstillende.

Vi viser til pkt. 3.3.4 og forslaget om at søker utarbeider en mal til avtale mellom studenten, utdanningsinstitusjon og praksisinstitusjon, som kan forelegges studenten på forhånd av opptak til

studiet. Slik kan studenten være forberedt på og klar over rettigheter og plikter i forbindelse med praksisperioden.

Konklusjon

Nei, studietilbudet har ikke relevante praksisavtaler.

Høyskolen må

- Utforme en mal for hvordan konkrete avtaler mellom student, bedrift og utdanningsinstitusjon kommer til å se ut. Malen må fremvises før endelig akkreditering anbefales.

3.4 Krav til fagmiljø (§ 3-2 i forskrift fra kunnskapsdepartementet om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning og § 2-3 i Studietilsynsforskriften)

3.4.1 Avgrensning og bredde

§ 3-2 (1) Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

Vurdering

I søknaden kommer det godt frem hvilke emner som er foreslått å inngå i studiet, og disse er tydelig utarbeidet, klart definert, og avgrenset. Studiet relaterer seg fint til innovasjonsfeltet slik det er forstått og beskrevet i internasjonale tekstbøker på området. Dette gjelder også for entreprenørskapsdelen av studiet, særlig når vi tenker på det foreslåtte og omfattende praksisopplegget. Studiets innhold står i god stil til studiets navn, og oppbygging og gjennomføring er tydelig og avgrenset med tanke på LUB.

Fagmiljøet rundt studiet er ikke i overkant stort – selv om det vurderes som tilstrekkelig stort for å ha et studieprogram av størrelsen det er søkt om. Vi vurderer det også som positivt at Mohnsenteret har et større faglig miljø å trekke på i FIN (Fakultet for ingeniør- og naturvitenskap) med 300 ansatte. Den nødvendige faglige bredden anser vi dermed som ivaretatt.

Konklusjon

Ja, mastergradsstudiet er definert og avgrenset, og har tilstrekkelig faglig bredde.

3.4.2 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse

Fra Studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Fra studie kvalitetsforskriften:

§ 3-2 (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

Vurdering

I søknaden vises det til at fagmiljøet, med 3,4 årsverk i undervisning og veiledning fordelt på 40 studenter totalt (20 per år), med god margin dekker det som er anbefalt maksantall studenter per faglige ansatt: 11,8 på det omsøkte studiet opp mot et maksantall på 25.

Fagmiljøet har en god, bred og relevant kompetanse for studiet generelt og emnene spesielt. Fagmiljøet har variert kompetanse, særlig innen innovasjon, kommersialisering, prototyping, praksisbasert læring og entreprenørskap. Omtrent halvparten av underviserne har rundt 10 års erfaring med undervisning i deres områder, og de har bred erfaring med anvendt forskning gjennom forskjellige prosjekter (f.eks. SNF, VRI, Nofima og Mohnsenteret). De tilknyttet fagmiljøet har rapportert mer enn 90 publikasjoner som er publisert internasjonalt så vel som nasjonalt. Andelen publikasjoner er fordelt ulikt mellom de forskjellige forskerne, men gitt ulike ansienniteter er ikke dette uvanlig.

Det at studiet inngår som en del av en langsiktig satsning ved HVL vurderes som meget positivt, da det vil sikre videre utvikling av studiet, så vel som opprettholdelse og utvikling av den faglige kompetansen ved senteret. Dette er også med å sikre tilstrømming av ny kompetanse dersom det blir utskiftninger i fagmiljøet. Fagmiljøet fremstår ellers som stabilt, og det er positivt at kjernestaben beveger seg mot å bestå av 80 % med førstestillingskompetanse. Her ser vi også positivt på at fagmiljøet planlegger å trekke på annen kompetanse på FIN og dermed har et utvidet fagmiljø.

Konklusjon

Ja, fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er tilpasset studiet slik det er beskrevet i planen.

3.4.3 Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

§ 2-3 (2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Vurdering

Søker viser til arbeidet de gjør med å heve den formelle pedagogiske kompetansen til fagmiljøet rundt studiet. I tillegg til dette har flere i kjernestaben lang erfaring med utdanning og veiledning. Søker viser til at Mohnsenteret og det utvidede fagmiljøet er i ferd med å bygge opp en betydelig forskningskompetanse på utdanning og studenters læring. Det er positivt at denne kunnskapen ligger nært studietilbudet, og er således antatt å bidra til å styrke den utdanningsfaglige kompetansen hos fagmiljøet i tiden fremover.

At HVL er i ferd med å opprette en enhet for utvikling av undervisning og læring underbygger vår forståelse av at fagmiljøet har og vil fortsette å ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet tilknyttet studietilbudet har relevant utdanningsfaglig kompetanse.

3.4.4 Faglig ledelse

§ 2-3 (3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Vurdering

Opprettelsen av studentprogramutvalget ser godt gjennomtenkt ut, både med tanke på sammensetting og arbeidsoppgaver som faller til utvalget. Utvalget virker til å bli godt sammensatt og organisert, og har ledelse med god faglig tilknytning. Det er videre svært positivt med studentrepresentanter i utvalget. Vi forutsetter at HVL har på plass konkrete rutiner for å sikre studentevaluering og gjennomføring av dette i sitt kvalitetssikringssystem.

Konklusjon

Ja, studietilbudet har en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

3.4.5 Tilsatte i hovedstillinger

§ 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse
- b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosentkompetanse ansatte med førstestillingskompetanse.
- c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professorkompetanse.

Vurdering

Fagområdet for studiet er i dette tilfellet vel definert: Innovasjon og Entreprenørskap. Dette er en styrke ved søknaden, da det er en omfattende internasjonal publisering, forskning og undervisning i disse to områdene, som undervisningen meget fint kan trekke på og la seg berike av.

Førstestillingskompetanse er godt ivaretatt i de sentrale delene av studietilbudet, og miljøet oppfylder både kravet om 50 % førstestillingskompetanse og 10 % professor- eller dosentkompetanse. Vi ser positivt på søkers oppmerksomhet rundt det at en ansatt uten førstestillingskompetanse på søkertidspunktet er emneansvarlig, og er klare for å omrokkere ansattes ansvar dersom han ikke har oppnådd den nødvendige kompetansen innen studiestart.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet oppfylder de kvantitative kravene.

3.4.6 Fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid

Fra Studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-2 (3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.

Vurdering

Søker viser til stor publiseringsaktivitet hos alle i kjernestaben. Det er relevante publiseringer i relevante tidsskrifter, og flere av de ansatte har flere artikler på nivå 2. Det er god kontakt mellom de faglige ansatte og andre fagmiljøer, og de ansatte ved senteret er involvert i en rekke aktive forskningsprosjekter, finansiert både av Norges forskningsråd så vel som EU, Horizon 2020. Fagmiljøets forskningsarbeid er bredt i både alder og kompetanse, og arbeidet er i noen tilfeller direkte relatert til studietilbudets fokus på entreprenørskap og innovasjon. Fagmiljøet deltar aktivt; i perioden 2013-2018 teller vi mer enn 15 samarbeid med eksternfinansierte forskningsprosjekter, hvorav 7 av disse er pågående.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

3.4.7 Fagmiljøets eksterne faglige deltakelse

§ 2-3 (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Vurdering

Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet deltar aktivt i relevante nasjonale og internasjonale samarbeid, eksempelvis med Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Eindhoven University of Technology, og University of Western Australia. Fagmiljøet har deltatt i forskningsprosjekter sammen med flere internasjonalt anerkjente forskere, og arbeider f.eks. med Horizon 2020-prosjektet SUSCHOICE. Flere i kjernestaben har bidratt eller bidrar som gjesteredaktører i utgaver av nasjonale og internasjonale tidsskrifter, og søknaden trekker fram det gode forholdet mellom senteret og sentrale forskere ved andre utdanningsinstitusjoner, eksempelvis NMBU og UiT. Resultatet av dette samarbeidet viser seg også i publikasjonslisten, der flere artikler er sampublisert med forskere fra andre institusjoner. Samarbeidet med andre er spredt godt ut blant mange av de ansatte, så dette er en kompetanse som har bred forankring i miljøet. Alt dette er positivt for studiet, og søker viser til at tidligere har flere studenter skrevet masteroppgaver i forbindelse med forskningsprosjektene og nettverkene fagmiljøet deltar i. Dette er bra både med tanke på den kunnskapen studenten får tilgang til, og fordi det åpner døren for studenter som vil fortsette studier innenfor et prosjekt.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet deltar aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

3.4.8 Praksisveiledere

§ 2-3 (7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.

Vurdering

Det er mange aktører involvert når det skal gjennomføres praksisemner, men det kommer godt fram i søknaden hvem som kommer til å fungere som veiledere for studentene mens de er i praksis (emneansvarlige og gründere i samarbeidsbedriften). Vi har allerede kommentert at en konkretisering av hvordan studentene skal reflektere rundt praksisarbeidet vil bidra til å sikre kvaliteten på refleksjonene uavhengig av hvem som til enhver tid har rollen som praksisveileder. De som er satt opp som (interne) praksisveiledere anses å ha den nødvendige kompetansen, så dette rådet er bare for å sikre at kompetansen er overførbart ved en eventuell omrokking av ansvaret. Det er for øvrig meget positivt at studenten får en veileder i bedriften, som kan følge opp det daglige arbeidet. Det må imidlertid klargjøres hvordan det sikres at interne praksisveiledere ved HVL har relevant kompetanse og erfaring (jf. § 2-3 (7))

Konklusjon

Nei, fagmiljøet og eksterne praksisveiledere har ikke hensiktsmessig erfaring fra praksisfeltet.

Høgskolen må:

- Klargjøre hvordan det sikres at interne praksisveiledere ved HVL har relevant kompetanse og erfaring

Høgskolen bør

- Konkretisere refleksjonsarbeidet for å sikre kvalitet uavhengig av veileder.

4 Samlet konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon, konkluderer den sakkyndige komiteen med følgende:

Komiteen anbefaler ikke akkreditering av Master i innovasjon og entreprenørskap ved Høgskolen på Vestlandet.

I den sakkyndige rapporten fremkommer det hvilke krav som MÅ innfris for at studiet skal kunne akkrediteres, og i tillegg har komiteen nedfelt gode råd (BØR) til videre utvikling av dette studiet.

Følgende krav er vurdert som ikke godkjent:

- § 2-2 (2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert, og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.
- § 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.
- § 2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

- § 2-2 (9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.
- § 2-3 (7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.

Følgende krav må innfris for å oppnå akkreditering:

- Undersøke og klargjøre muligheter for å bruke studiet til andre Ph.d.-studier enn den nevnt ved HVL.
- Klargjøre hvordan utveksling skal gjennomføres i praksis, både med tanke på antall studiepoeng (studieomfang) og hvordan det skal kombineres med det obligatoriske emnet INN218 som går samme semester som det er lagt opp til utveksling
- Klargjøre hvordan introduksjonskurs til Gründerskolen skal foregå
- Redegjøre for hvordan studentene skal gjennomføre kritiske refleksjon over praksis (i flere sammenhenger) samt hvordan dette skal evalueres. Dette vil også klargjøre veilederes og mentorers roller.
- Utarbeide en avtalemal som klargjør overfor studenten dens rettigheter og plikter i praksis
- Klargjøre hvordan utveksling skal gjennomføres i praksis, både med tanke på antall studiepoeng og (studieomfang) (se 3.3.4). Dersom gjennomføringen faller på plass vil punktet kunne godkjennes.
- Utforme en mal for hvordan konkrete avtaler mellom student, bedrift og utdanningsinstitusjon kommer til å se ut.
- Klargjøre hvordan det sikres at interne praksisveiledere ved HVL har relevant kompetanse og erfaring

Videre har komiteen gitt følgende råd for videre utvikling:

- Gjennomgå mengden arbeidskrav og vurderinger i emnene.
- Klargjøre hva som er kravene for å bestå det obligatoriske arbeidet.
- Konkretisere refleksjonsarbeidet for å sikre kvalitet uavhengig av veileder.

5 Institusjonens kommentar

Tilsvaret til utkast til rapport – søknad om akkreditering av masterprogram i innovasjon og entreprenørskap ved Høgskulen på Vestlandet

I dette tilsvaret følger våre kommentarer på «må-punktene» i tilsynsrapporten:

1. Undersøke og klargjøre muligheter for å bruke studiet til andre PhD-grader enn den nevnt ved HVL.

Masterprogrammet i innovasjon og entreprenørskap vil gi muligheter for opptak til PhD-studium ved en rekke norske universitet og høyskoler. Ved de fleste universitet og høyskoler er PhD-programmene disiplinorientert (eksempelvis økonomi, ledelse, strategi), men det finnes også noen mer innovasjonsrettede PhD-program. Høgskolen i Innlandet har et PhD-program i «*Innovasjon i tjenesteyting i offentlig og privat sektor (INTOP)*». Programmet skal bidra til utvikling av ny kunnskap om innovasjon i offentlig og privat tjenestesektor. Dette inkluderer forståelse av tjenesteinnovasjoners egenart, barrierer og drivkrefter for innovasjon, innovasjonsprosesser og effekter av tjenesteinnovasjoner. Ved Senter for teknologi, innovasjon og kultur (TIK), som er knyttet til samfunnsvitenskapelig fakultet ved Universitetet i Oslo, tilbys det et PhD-program i «*Teknologi, innovasjon og kultur*». De faglige kursene knyttet til programmet gir en bred innføring i teorier om forholdet mellom teknologisk og samfunnsmessig utvikling, og det tilbys spesialkurs innen 'innovation studies' og innen 'science and technology studies'. Ved Handelshøyskolen BI er det en fireårige doktorgradsspesialisering i «*Innovasjon og entreprenørskap*». Programmet utdanner kandidater som er i stand til å utforske utfordringene som aktører innen entreprenørskap og innovasjon står ovenfor. Programmet har et bredt opptaksgrunnlag, som inkluderer både ledelsesfag, samfunnsfag og teknologistudier.

Når det gjelder de mer disiplinorienterte programmene, så vil kandidater fra vårt masterprogram være særlig aktuelle når det utlyses PhD-stillinger med en innovasjon- og/eller entreprenørskapsprofil. Dette vil særlig være aktuelt ved de universitetene og høyskolene hvor man finner sterke forskningsmiljøer innenfor innovasjon og entreprenørskap. Dette gjelder eksempelvis ved Universitetet i Stavanger, ved Universitetet i Agder, ved NHH, ved Nord Universitet og ved Universitetet i Tromsø.

2. Klargjøre hvordan utveksling skal gjennomføres i praksis, både med tanke på antall studiepoeng (studieomfang) og hvordan det skal kombineres med det obligatoriske emnet INN218 som går samme semester som det er lagt opp til utveksling

For andre semester er emnet INN218 (10 studiepoeng) organisert med komprimert undervisning/bolk med gjennomføring i perioden januar til mars (eksamen første uken i mars). Studentene avslutter dermed det obligatoriske emnet i forkant av utvekslingsperioden. Utreise Gründerskolen medio mars. Utvekslingsperioden er dermed fra medio mars til medio juni. Studentene som velger utveksling gjennom Gründerskolen til Rice University, Houston Texas, gis 20 studiepoeng i regi av UiO der 10 av disse studiepoengene er emnet ENT4200 Startups in practice og 10 studiepoeng er emnet ENT4190 Entrepreneurship Theory in International Context. Studenter som ikke velger utveksling følger INN220 (20sp) ved HVL. UiO bekrefter at studentene får fritak for introduksjonskurset i Gründerskolen basert på emnet INN218 (se vedlegg).

3. Klargjøre hvordan introduksjonskurs til Gründerskolen skal foregå

Introduksjonskurset gjennomføres kun for studenter som reiser ut på eget initiativ i sommersemesteret. Introduksjonskurset gjennomføres da i regi av UiO. Dette introduksjonskurset vil i stor grad overlape med de obligatoriske emnene i masterprogrammet, og særlig INN218. Når Gründerskolen er en integrert del av et masterprogram gjennomføres det ikke et spesifikt introduksjonskurs.

4. Redegjøre for hvordan studentene skal gjennomføre kritiske refleksjon over praksis (i flere sammenhenger) samt hvordan dette skal evalueres. Dette vil også klargjøre veilederes og mentorers roller.

Når vi nedenfor gjør rede for hvordan kritisk refleksjon skal integreres i undervisningen i emnene INN220 og INN224, bruker vi begrepene praksisopphold, praksislæring og praksisbedrift. Dette er i tråd med begrepsbruken i tilsynsrapporten.

I emnene INN220 og INN224 er kritisk refleksjon et viktig element i undervisningen. Studentene skal gjennomføre flere aktiviteter som skal stimulere til refleksjon i praksisperioden, herunder *skrive logg* (daglig eller flere ganger i uken), *aktiv deltagelse på refleksjonssamlinger* med andre studenter i gruppe og skriving av *refleksjonsrapport* (individuelt).

I emnene INN220 og INN224 skal vi organisere refleksjonssamlinger for studenter som et tilpasset pedagogisk opplegg for å stimulere til refleksjon. Refleksjonssamlingene vil også fungere som en kollektiv veiledningsprosess i skriving av refleksjonsrapportene. Det vil gjennomføres tre refleksjonssamlinger i INN220, og to refleksjonssamlinger i INN224. Første refleksjonssamling vil være et introduksjonsseminar om refleksjon i praksislæring, herunder teoretisk analyseredskap for å styrke refleksjonsnivået og konkret veiledning for refleksjonsskriving, skrive logg o.a. («reflective writing»). De følgende refleksjonssamlingene skal gjennomføres i andre halvdel av praksislæringen/praksisperioden.

Refleksjonssamlingene i begge emner organiseres av emneansvarlig. I tillegg vil PhD-stipendiater ved Mohnsenteret delta som undervisningsassistenter på refleksjonssamlingene. Refleksjonssamlingene skal gjennomføres på ettermiddagen (2 timer) i grupper på 4-6 studenter. Tidligere erfaringer med gjennomføring av denne type refleksjonssamlinger har vist at når studenter reflekterer i gruppe utdypes og forsterkes læringen og refleksjonene fordi studentene forstår egne erfaringer i lys av andre studenters erfaringer og refleksjoner (gir en pedagogisk effekt). I tillegg til den pedagogiske effekten, er det mindre ressurskrevende å gjennomføre refleksjonssamlinger i gruppe enn individuelt. I samlingene skal studentene få stimulert sin evne til refleksjon samt hjelp til å forstå praksiserfaringer og refleksjoner i lys av teori/kunnskap fra tidligere emner i masterprogrammet, samt pensum i INN220 og INN224.

Refleksjonsrapportene i emnene INN220 og INN224 skal fokusere på ulike tema som er viktige i studentaktive læringsformer. I INN220 skal studentene skrive to refleksjonsrapporter, en om egen entreprenøriell læring, og en om entreprenøriell regional praksis. I INN224 skal studentene skrive en individuell refleksjonsrapport om samarbeid, herunder f.eks. teamledelse, teamdynamikk, læringsstiler, kreativitet i team o.a. Omfanget på refleksjonsrapportene vil ligge mellom 5-10 sider, nærmere angitt i emnebeskrivelsene. I INN224 vil rapporten inngå som en del av karaktergrunnlaget, mens de i INN220 vil være en viktig forberedelse til muntlig eksamen som kombinerer tematikken for de to rapportene.

Studentenes refleksjonsrapporter blir vurdert/evaluert i tråd med pedagogisk litteratur på området refleksjon i praksisemner. Her vil vi spesielt bruke Dahl og Alvsvåg (2013) og Moon (2013) som beskriver ulike refleksjonsnivå og egenarten ved refleksjonsskriving (mer personlig skriving,

skrivning i prosess og skrivning som et middel i en læringsprosess). I tillegg, vil vi vurdere studentenes evne til å anvende teori/pensum for forståelsen av egen læring og erfaringer i praksisperioden. Se vedlegget for referanser.

Innholdet beskrevet over vil bli integrert i emnebeskrivelsene for INN220 og INN224.

5. Utarbeide en avtalemal som klargjør overfor studenten dens rettigheter og plikter i praksis

Se vedlegget.

6. Klargjøre hvordan utveksling skal gjennomføres i praksis, både med tanke på antall studiepoeng og (studieomfang) (se 3.3.4). Dersom gjennomføringen faller på plass vil punktet kunne godkjennes.

Se punkt 2 og 3.

7. Utforme en mal for hvordan konkrete avtaler mellom student, bedrift og utdanningsinstitusjon kommer til å se ut

Se vedlegget.

8. Klargjøre hvordan det sikres at interne praksisveiledere ved HVL har relevant kompetanse og erfaring

De emneansvarlige for INN220 og INN224 har god kompetanse som praksisveiledere. For undervisningsassistenter og eventuelt nye faglige ansatte som blir ansvarlig for emnene vil vi tilby et pedagogisk opplegg som skal sikre kompetanse for praksisveiledere. Nye emneansvarlige må ha relevant praksiserfaring (som Mobiforsk, studententreprenørskap, anvendt innovasjonsforskning o.a.), og må i tillegg videreutvikle praksisveileder kompetansen. For masterprogrammet er det et formål å bygge og videreutvikle kompetanse på praksisveiledningsområdet for å sikre kvalitet og kontinuitet.

Se vedlegget for beskrivelse av Opplegg for interne praksisveiledere for å bygge kompetanse og sikre erfaringsoverføring. Dette er et opplegg som skal brukes for praksisveiledere i INN220 og INN224.

Vi setter pris på at tilsynsrapporten også inneholder refleksjoner og gode råd til videreutvikling og justering av masterprogrammet.

6 Tilleggsvurdering

6.1 Vurdering av søkerinstitusjonens kommentar

§ 2-2 (2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert, og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

- *Undersøke og klargjøre muligheter for å bruke studiet til andre Ph.d.-studier enn den nevnte ved HVL. Dette må redegjøres før en eventuelt akkreditering kan anbefales.*

Vurdering

Søker redegjør godt for andre doktorgrader masterprogrammet kan brukes til, deriblant ved Høgskolen i Innlandet, Universitetet i Oslo, og Handelshøgskolen BI. De peker også på andre utdanningsinstitusjoner hvor videre studier vil være mulig med det omsøkte masterprogrammet, og oppfølger med dette kravet vårt om å vise til flere Ph.d.-studier enn den først omtalt ved HVL.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

§ 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

- *Klargjøre hvordan utveksling skal gjennomføres i praksis, både med tanke på antall studiepoeng (studieomfang) og hvordan det skal kombineres med det obligatoriske emnet INN218 som går samme semester som det er lagt opp til utveksling*
- *Klargjøre hvordan introduksjonskurs til Gründerskolen skal foregå*
- *Redegjøre for hvordan studentene skal gjennomføre kritiske refleksjon over praksis (i flere sammenhenger) samt hvordan dette skal evalueres. Dette vil også klargjøre veilederes og mentors roller.*
- *Utarbeide en avtalemal som klargjør overfor studenten dens rettigheter og plikter i praksis.*

Vurdering

Søker gir etterlyst informasjon om hvordan utveksling skal gjennomføres i praksis. De peker på at utveksling gjennom Gründerskolen vil bestå av 20 studiepoeng, og klargjør at INN218 vil gjennomføres som blokkundervisning og følgelig være ferdiggjort før en eventuell utveksling finner sted i andre halvdel av vårsemesteret. Det er fint at de viser til mailutveksling med UiO angående gjennomføring av introduksjonskurset til Gründerskolen – UiO godkjenner INN218 som introduksjonskurs, og studenten vil følgelig slippe å følge kurset i Oslo.

Søker har på en tilfredsstillende måte utdypet gjennomføringen av kritisk refleksjon over praksis, og viser både til den praktiske gjennomføringen – med samlinger, daglige/ukentlige logger, og refleksjonsnotater – og god litteratur som understøtter det antatte pedagogiske utbyttet. Det er fint at

denne utdypningen også vil bli inkludert i emnebeskrivelsene til INN220 og INN224, slik at studenten også vil være godt informert om krav og gjennomføring av emnene. Videre har søker utarbeidet avtalemaler for gjennomføring av praksis, både for INN220 og INN240, og en konfidensialitetsavtale mellom studenten og praksisbedrift. Dette mener vi tilfredsstillende kravet om å redegjøre for studentens rettigheter og plikter i forbindelse med praksisopphold.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

§ 2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

- *Klargjøre hvordan utveksling skal gjennomføres i praksis, både med tanke på antall studiepoeng og (studieomfang) (se 3.3.4). Dersom gjennomføringen faller på plass vil punktet kunne godkjennes.*

Vurdering

Dette punktet godkjennes da kravet om klargjøring av praksis har blitt oppfylt (se § 2-2 (4) over).

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

§ 2-2 (9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

- *Utforme en mal for hvordan konkrete avtaler mellom student, bedrift og utdanningsinstitusjon kommer til å se ut. Malen må fremvises før endelig akkreditering anbefales.*

Vurdering

Avtalemaler for hvordan de konkrete avtalene mellom student, bedrift, og utdanningsinstitusjon kommer til å se ut i INN220 og INN224 har blitt levert og blir ansett som tilfredsstillende. De redegjør godt for rettigheter og plikter for studenten, bedriften, og utdanningsinstitusjonen (se også § 2-2 (4) over).

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

§ 2-3 (7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.

- *Klargjøre hvordan det sikres at interne praksisveiledere ved HVL har relevant kompetanse og erfaring*

Vurdering

Søker klargjør hvordan de vil sikre at interne praksisveiledere ved HVL har relevant kompetanse og erfaring ved å vise til et krav om relevant praksiserfaring (eks. Mobiforsk, studententreprenørskap, anvendt innovasjonsforskning mv.), samt krav om deltakelse på minst to refleksjonssamlinger for nye undervisningsassistenter – dette for å sikre erfaringsoverføring. Opplegget for hvordan søker skal sikre kompetanse er også utdypet i et eget vedlegg hvor det vises til relevant forskningsbasert litteratur på områdene refleksjon i praksisbasert læring, entreprenøriell læring, og læring i innovasjonsprosesser, og krav om deltakelse på halvdagsseminarer som innføring i disse områdene. Dette, sammen med tidligere dokumentasjon på hvordan søker skal sikre relevant kompetanse hos emne- og praksisansvarlige, gir oss trygghet i at kravet i § 2-3 (7) vil bli oppfylt.

Konklusjon

Ja, høgskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

7 Vedtak

NOKUT vurderer at vilkårene i NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning av 9. februar 2017 og i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010 nå er oppfylt.

Vi akkrediterer derfor utdanningen *mastergradsstudium i innovasjon og entreprenørskap, 120 studiepoeng*, ved Høgskulen på Vestlandet. Akkrediteringen er gyldig fra vedtaksdato.

8 Dokumentasjon

18/06863-1 Søknad om akkreditering av master i innovasjon og entreprenørskap ved Høgskulen på Vestlandet

18/06836- 14 Tilsvar på utkast til tilsynsrapport – akkreditering av mastergradsstudium i innovasjon og entreprenørskap fra Høgskulen på Vestlandet

9 Presentasjon av den sakkyndige komiteen

- **Førsteamanuensis Frode Heldal, NTNU Handelshøyskolen**

Frode Heldal er førsteamanuensis i teknologiledelse ved NTNU Handelshøyskolen, hvor han underviser i innovasjonsledelse og teamledelse for ingeniører. Heldal har bakgrunn som sivilingeniør

ved Industriell økonomi og teknologiledelse og tok doktorgraden ved samme institutt. Hans kompetanseområder innen undervisning og forskning omfatter temaer som innovasjon, forretningsutvikling og organisasjon og ledelse. Han har også ledet flere store utviklingsprosjekter og har erfaring som teamleder. Heldal har erfaring som programleder for Master i Ledelse av Teknologi ved HiST, og kjenner godt til utvikling av studieprogram. Hans praktiske erfaring fra det private næringsliv om innovasjon og forretningsutvikling gir nyttige perspektiver til innovasjon- og entreprenørskapsteori.

- **Professor John K. Christiansen, Copenhagen Business School**

John. K. Christiansen arbeidet flere år i danske virksomheter med finans og IT-implementering før han ble ansatt på Copenhagen Business School, hvor han også tok sin doktorgrad i økonomi i 1989. Christiansen har vært lektor på CBS (1989), Professor med særlige oppgaver (2001) og full professor siden 2009. Hans forskning omfatter over 150 artikler om temaer som utvikling, design og implementering av produkter, tjenester og IT i forhold til komplekse sosio-tekniske systemer, i både private og offentlige virksomheter. Christiansen har arbeidet med ledelse av prosjekter, prosjektutvikling og portfolio-management i mer enn 30 år. Metodene er basert på kvalitative studier, etnografiske metoder og kvantitative analyser, ofte i tett samspill med virksomheter. Han har også lang undervisningserfaring og har blant annet undervist i innovasjonsprosesser og produktutvikling. Christiansen har ledelseserfaring som instituttleder og studieleder i flere omganger og har vært aktiv i forbindelse med utvikling og akkreditering av utdannelser.

- **Masterstudent Jørgen Tresse, Universitetet i Oslo**

Jørgen Tresse går ferdig masterprogrammet i Teknologi, innovasjon og kunnskap (TIK) høsten 2018. Tresse har en bachelorgrad i Offentlig administrasjon og ledelse med fordypning i forvaltningsinformatikk fra våren 2015. Underveis i utdanningen har han hatt ledende styreverv i studentforeninger, vært studentrepresentant i TIK-senterets styre, og arbeidet som vitenskapelig assistent på et forskningsprosjekt om behandling av avfall. I 2017 deltok han som studentrepresentant i en paneldebatt om teknologisk utvikling og framtidens arbeidsmarked.